

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Дніпровський національний університет
залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна

Факультет
Кафедра

Економіко-гуманітарний
Економіка і менеджмент

Б. Є. Бодnar
2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Економіка і фінанси підприємства

Рівень вищої освіти— **перший (бакалаврський)**

Статус дисципліни— **обов'язкова**

Обсяг— **5 кредитів ЕКТС**

Дисципліна є компонентою освітньої програми:

Шифр галузі	Код і назва спеціальності	Назва ОП
07 Управління та адміністрування	073 Менеджмент	Менеджмент

Форма підсумкового контролю —
залік

м. Дніпро – 2020

Розробник робочої програми О. В. доцент Т. В. Тесленко

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри «Економіка і менеджмент»

«20» 01 2020 р. протокол № 4

Завідувач кафедри, доцент, д.е.н.

 О. М. Гненний

Розглянуто та схвалено вченовою радою ННЦ Економіко-гуманітарного

факультету

«6» 02 2020 р. протокол № 4

Голова вченової ради, доцент, к.е.н.

 Т. В. Полішко

ПОГОДЖЕННЯ:

Робоча програма дисципліни відповідає нормативам

навчального плану

Начальник навчального відділу

«2» 02 2020 р.

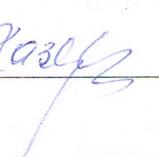
 Л. Є. Андрашко

Робоча програма дисципліни відповідає вимогам нормативно-методичних

документів

Начальник навчально-методичного відділу

«07» 02 2020 р.

 Л. С. Казаріна

1 Мета навчальної дисципліни

У курсі навчальної дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» системно розглядаються питання щодо фінансово-економічного механізму функціонування підприємств, формування та використання його ресурсного потенціалу з метою оптимізації економічних результатів діяльності, в тому числі у структурних підрозділах залізничного транспорту України.

Метою дисципліни є досягнення компетентностей, які основані на зазначених в освітньо-професійній програмі (ОП), а саме:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області економіки та фінансів й розуміння застосування економічних методів в професійній діяльності менеджера.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень кількісних співвідношень масових явищ і процесів на відповідному рівні.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, в тому числі транспортної системи, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації, в тому числі структурних підрозділів залізничного транспорту.

СК4. Вміння визначати функціональні області структурних підрозділів залізниць та зв'язки між ними.

СК5. Здатність управлюти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

СК10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації (регіональної філії АТ «УЗ»), формувати обґрутовані рішення.

2. Міждисциплінарні зв'язки

Освітні компоненти, які потрібні для вивчення дисципліни «Економіка і фінанси підприємства»

ОК1.13	Економіка підприємства
ОК1.15	Маркетинг
ОК1.17	Політична економія
ОК1.18	Мікроекономіка
ОК 2.4	Фінанси, гроші та кредит (загальний курс)

Освітні компоненти, вивчення яких базується на дисципліні «Економіка і фінанси підприємства»

ОК1.12	Економічний аналіз
ОК1.14	Економіка праці
ОК2.3	Менеджмент (спец.курс)

ОК2.8	Управління персоналом
ОК 2.9	Операційний менеджмент
ОК 2.15	Виробнича практика
ОК 2.16	Розробка та захист кваліфікаційної роботи
ВК 2.13	Комерційна робота на залізничному транспорті

3. Очікувані результати навчання

Дисципліна «Економіка і фінанси підприємства» забезпечує такі результати навчання (згідно з ОП).

Програмні результати навчання (ПРН)

Знання і розуміння:

ПРН4 Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень
 ПРН5 Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН6. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

Формування суджень:

ПРН11 Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН12 Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН17 Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера

Очікувані результати навчання (ОРН), які повинні бути досягнуті після опанування дисципліни «Економіка і фінанси підприємства»

Таблиця 2 Очікувані результати навчання (ОРН)

№	ОРН	Рівень	Шифр ПРН
4	Показати особливості планування фінансово-економічної діяльності в структурних підрозділах транспортної системи	I	ПРН 4
5	Планувати та аналізувати результати фінансово-економічної діяльності в структурних підрозділах транспортної системи за усіма критеріями	II	ПРН5, 6
6	Розробляти план з праці для будь-якого структурного підрозділу залізничного транспорту за наступними показниками: чисельність працівників; середньомісячна заробітна плата одного працівника, річний фонд заробітної плати; продуктивність праці	II	ПРН5, 6
7	Розробляти план експлуатаційних витрат по статтях і елементах витрат з надання транспортних послуг та витрат на утримання інфраструктури залізничного транспорту щодо розробки політики формування та використання трудових, майнових і фінансових ресурсів	II	ПРН5, 6

8	Обраховувати калькуляцію собівартості продукції будь-якого структурного підрозділу залізничного транспорту по прямих витратах та з урахуванням незалежних витрат	III	ПРН5, 6
9	Оцінювати ефективність системи управління та організації із застосуванням сучасних методів планування експлуатаційних витрат та собівартості продукції в структурних підрозділах транспортної системи	III	ПРН 11, 12
10	Обґрунтовувати раціональність та ефективність організації виробничого процесу в структурних підрозділах транспортної системи шляхом порівнювання планових та звітних показників їх діяльності	III	ПРН11, 12
11	Аналізувати сучасні проблеми розвитку залізничного транспорту в умовах функціонування конкурентного середовища, зовнішніх та внутрішніх обмежень і ризиків	IV	ПРН 17
12	Обґрунтовувати в умовах анбандлінгу залізничного транспорту України заходи з економічної безпеки та антикризової діяльності в структурних підрозділах	IV	ПРН 17

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного опанування здобувачем освіти навчальної дисципліни є досягнення результатів навчання відповідних рівнів. Досягнення результатів вищих рівнів шкали ЕКТС базується на досягнутих результатах нижчих.

Таблиця 2 Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЕКТС	Очікуванні результати навчання
A	Оцінити фінансово-майновий стан будь-якого структурного підрозділу транспортної системи (регіональної філії АТ «УЗ»)
B	Планувати показники фінансово-економічної діяльності в структурних підрозділах транспортної системи (регіональної філії АТ «УЗ»)
C	Обчислювати об'ємні та якісні показники операційної діяльності в структурних підрозділах транспортної системи(регіональної філії АТ «УЗ»)
D	Описувати організацію і зміст планової роботи в структурних підрозділах транспортної системи(регіональної філії АТ «УЗ»)
E	Побудувати схему вертикально-інтегрованої структури управління залізничним транспортом України
FX	Описати принципи організації відносин «регіональна філія- структурний підрозділ»
F	Надати пояснення термінів «регіональна філія» та «структурний підрозділ»

5. Види діагностування результатів навчання

Форма оцінювання результатів навчання – диференційований залік. Залік складається із таких видів контролю: поточні контролі (ПК1, ПК2), максимальна сума балів за які дорівнює 100.

Таблиця 3 Види діагностування результатів навчання

Вид контролю	Бал
ПК1	50
ПК2	50
Курсова робота	100

Співставлення шкал оцінювання

Диференційований залік, курсова робота

Бал	Оцінка ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою	
90 - 100	A	Відмінно	Відмінно
82 - 89	B	Добре	Дуже добре
75 - 81	C		Добре
67 - 74	D	Задовільно	Задовільно
60 - 66	E		Достатньо
35 - 59	Fx	Незадовільно	незадовільно з повторним складанням контрольного заходу
1-34	F		незадовільно з повторним вивченням дисципліни

6. Розподіл навчального часу для денної форми навчання

Форми освітнього процесу	Семестр		Усього			
	шостий					
	I половина	II половина				
	годин	годин	годин	кредит ECTS		
Загальний обсяг за навчальним планом	75	75	150	5		
Навчальні заняття:	24	24	48			
– лекції	16	16	32			
– практичні заняття	8	8	16			
Самостійна робота:	51	51	102			
– підготовка до навчальних занять	12	12	24			
– опрацювання розділів програми, які не розглядаються під час лекцій	1	2	3			
– виконання розрахунково-графічної роботи (курсова робота)	15	15	30			
– підготовка до контрольних заходів	23	22	45			
Контрольні заходи:			залік			

7. Зміст дисципліни

Тема	Обсяг, години
Заліковий модуль 1	
Лекція	
1. Тема №1 Економічні основи виробничо-господарчої діяльності структурних підрозділів залізничного транспорту	4
2. Тема №2 Економічні результати фінансово-господарської діяльності підприємств господарства перевезень	4
3. Тема №3 Економічні результати фінансово-господарської діяльності підприємств господарства колії	4
4. Тема №4 Економічні результати фінансово-господарської діяльності підприємств вагонного господарства	4

Практичне заняття

1. Продукція транспорту, її особливості, одиниці вимірювання	2
2. Визначення показників плану з праці в структурних підрозділах залізничного транспорту	2
3. Визначення основних техніко-економічних показників роботи Дирекції залізничних перевезень	2

4. Планування техніко-економічних показників роботи сортувальної станції	2
--	---

Самостійна робота

1. Підготовка до навчальних занять	12
2. Скласти конспект лекції на тему «Основні напрями національної транспортної стратегії України на період до 2030 року»	1
3. Виконання курсової роботи на тему «Планування техніко-економічних показників роботи сортувальної станції»	15
4. Підготовка до контрольних заходів	23
Усього годин/кредитів ECTS	75/2,5

Заліковий модуль 2

Лекція

5. Тема №5 Економічні результати фінансово-господарської діяльності підприємств локомотивного господарства	2
6. Тема №6 Економічні результати фінансово-господарської діяльності підприємств господарства автоматики, телемеханіки, зв'язку	2
Тема №7 Економічні результати фінансово-господарської діяльності підприємств господарства енергопостачання	
7. Тема №8 Планування фінансів підприємств залізничного транспорту (на прикладі регіональної філії АТ «УЗ»)	2
8. Тема №9 Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки (на прикладі регіональної філії АТ «УЗ»)	2
	2

Практичне заняття

1. Планування роботи рухомого складу дирекції залізниці	2
2. Планування роботи дистанції колії. (План експлуатаційних витрат)	2
3. Оцінка фінансово-майнового стану підприємства (на прикладі регіональної філії АТ «УЗ»)	2
4. Розробка фінансового плану підприємства (на прикладі регіональної філії АТ «УЗ»)	2

Самостійна робота

1. Підготовка до навчальних занять	12
2. Скласти конспект лекції на тему «Основні заходи Програми з реалізації Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року»	2
3. Виконання курсової роботи тему «Планування техніко-економічних показників роботи сортувальної станції»	15
3. Підготовка до контрольних заходів	14

Усього годин/кредитів ECTS 75/2,5

8. Методи навчання

Лекції є інформаційно-словесними з використанням електронних дидактичних демонстраційних матеріалів (презентацій). Застосовуються на лекції такі методи, як бесіда та евристична бесіда, під час яких використовується чітка система заздалегідь визначених питань, які сприяють активному засвоєнню студентами системи фактів, нових понять та закономірностей.

Підготовка до лекції передбачає опрацювання матеріалу попередньої лекції за конспектом, підручниками [1 – 10], системою дистанційного навчання (СДН) «Лідер» [11].

Практичні заняття починаються з пояснення з використанням електронних дидактичних демонстраційних матеріалів (презентації). Далі виконуються тренувальні вправи за певним зразком. Обов'язковим елементом практичного заняття є здійснення відповідних розрахунків та обґрунтувань.

Підготовка до практичних занять передбачає опрацювання відповідного лекційного матеріалу, інформаційних джерел та виконання тесту для самоконтролю в СДН «Лідер» [11].

Опрацювання розділів програми, які не розглядаються під час лекцій, передбачає підготовку студентами конспекту відповідних тематичних питань. Для цього використовуються підручники та навчальні посібники [1-15], СДН «Лідер» [16], інформаційні джерела [17 – 31], мережеві інтернет-ресурси.

Підготовка до поточного контролю передбачає опрацювання теоретичних питань, перелік яких розміщений в СДН «Лідер» та виконання тестів для самоконтролю [16].

9. Методи оцінювання (залік, курсова робота)

Вид контролю	Метод демонстрування результатів навчання	Бал
ПК1	1. Письмовий звіт з практичної роботи на тему « Продукція транспорту, її особливості, одиниці вимірювання».	3...5
	2. Письмовий звіт з практичної роботи на тему «Визначення основних техніко-економічних показників роботи Дирекції залізничних перевезень».	3...5
	3. Письмовий звіт з 1-го розділу курсової роботи на тему «Планування об’ємних та якісних показників роботи сортувальної станції».	3...5
	4. Письмовий звіт з 2-го розділу курсової роботи на тему «Розробка плану з праці сортувальної станції».	5...7
ПК2	1. Письмовий звіт з практичної роботи на тему «Оцінка фінансово-майнового стану підприємства (на прикладі регіональної філії АТ «УЗ»)»	5...8
	2. Письмовий звіт з практичної роботи на тему «Розробка фінансового плану підприємства(на прикладі регіональної філії АТ «УЗ»)»	3...5
	3. Письмовий звіт з 3-го та 4-го розділів курсової роботи на тему «Планування експлуатаційних витрат та калькуляція собівартості продукції сортувальної станції»	5...10
	Комп’ютерний стандартизований тест.	15...25
	Комп’ютерний стандартизований тест.	18...30
	Всього	60...100

Несуть відповідальність студенти, які під час будь-якого методу оцінювання порушують принципи академічної доброчесності, тобто: **списують**, — виконують аудиторну письмову роботу із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання.

За порушення академічної доброчесності із результату, який отримав студент, вираховується 30% від максимального балу за той захід оцінювання, в якому було виявлено порушення.

Також у разі порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти він може бути притягнутий до академічної відповідальності згідно Закону України «Про освіту».

10. Складова Робочої програми дисципліни для заочної форми

Дисципліна Економіка і фінанси
 Кафедра Економіка та менеджмент

Код і назва спеціальності 073 Менеджмент	Назва ОП Менеджмент
---	------------------------

Розподіл навчального часу за навчальним планом

Номер семестру	Розподіл навчального часу, годин / кредитів	Аудиторні заняття, годин			Самостійна робота, годин			форма підсумкового контролю	
		Всього	у тому числі		Всього	у тому числі			
			лекцій	практичні		опрацювання дистанційних лекцій з елементами діяльності	розв'язування завдання в СДН		
6	150/5	8	6	2	142	142	K.p.	залик	
Всього (годин / кредитів) за навчальним планом								150/5	

Номер семестру	Розподіл навчального часу, годин / кредитів ECTS	Кількість годин та їх розподіл							
		Аудиторне навчання			Самостійна робота				
		Всього	Лекцій	практичні заняття	Всього	Опрацювання розділів програми	У тому числі		
							підготовка до занятъ	підготовка до контрольних заходів	
2	125 / 5	8	6	2	142	93	4	45	Залик, курсова робота

Календарний план навчальних занять і робіт

№ семе- стру	Вид занять	Кількість аудиторни х годин	Тема заняття (лекцій, практичного і т. н.)	Література, номер за переліком
2	Лекція	2	Тема №1 Економічні основи виробничо-господарчої діяльності структурних підрозділів залізничного транспорту	1, 2, 3, 4
2	Лекція	2	Тема №2 Економічні результати фінансово-господарської діяльності підприємств господарства перевезень	1, 2, 3, 4

2	Лекція	2	Тема №4 Економічні результати фінансово-господарської діяльності підприємств вагонного господарства	1, 2, 3, 4
2	Практичне	2	Визначення показників плану з праці в структурних підрозділах залізничного транспорту	1, 2, 3,4

11. Рекомендована література

1. Економіка залізничного транспорту [Текст]: підручник / за ред. Ю. В. Кулаєва, Ю. С. Бараша, М. В. Гненного; Дніпропетр. нац. у-т заліз. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. –Дніпропетровськ, 2014. – 480с.
2. Кулаєв Ю. Ф. Методы экономической оценки инвестиционных проектов на транспорте: Учебно-метод. пособие. – К.: Транспорт України, – 2001. – 182 с.
3. Экономика железнодорожного транспорта : учебник / Н. П. Терешина, В. Г. Галабурда, М. Ф. Трихунков и др.; под ред. Н. П. Терешиной, Б. М. Лапидуса, М. Ф. Трихункова. – М.: УМЦ ЖДТ, 2006. – 801 с.
4. Кулаєв Ю. Ф. Економіка залізничного транспорту: навч.посіб./ Ю. Ф. Кулаєв.–2-е вид., переробл. і доповн.– К.: «Фенікс», 2012.– 240 с.
5. Бланк И.А. Концептуальные основы финансового менеджмента / И.А. Бланк. - К.: Ника-центр, Эльга, 2003.
6. Бланк И.А. Управление финансовыми ресурсами / И.А. Бланк. - М.: Омега-Л, 2010.
7. Бойчик І.М. Економіка підприємства : навч. посіб. / І.М. Бойчик. - К. : Атіка, 2007.
8. Економіка підприємства : підручник / [І.О.Чаюн, Г.М. Богословець, Л.Л.Стасюк та ін.; за заг. ред. проф. Н.М.Ушакової]. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005.
9. Економіка підприємства: підручник./ [М.Г. Грещак та ін., за заг. ред. Г.О. Швиданенко]. - К.: Київ. нац. екон. ун-т, 2009.
10. Економічна діагностика: навчальний посібник для студентів ВНЗ. / [О.О Гетьман, В.М. Шаповал]. - К.: Центр навч. літ-ри, 2007.
11. 12.Іванілов О.С. Економіка підприємства : підручник / О.С. Іванілов. - К.: Центр навч. літ-ри, 2009.
12. Основы финансового менеджмента / Ван Хорн Д., Вахович Д. : пер. с англ. - 12-е изд. - М.: ООО «И.Д. Вильямс», 2008.
13. 14. Финансовый менеджмент: пер. с англ. / Юджин Ф Бригхэм, Майкл С. Эрхардт. - СПб.: М.: Нижний Новгород; Воронеж : Питер, 2007.
14. Фінанси підприємств : підручник / кер. авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддерьогін. - вид.6-те, переробл. та допов. - К.: Київ. нац. екон. ун-т, 2006.
15. Фінанси підприємства: підручник / Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва, Н.А. Гринюк та ін. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006.
16. Економіка і фінанси підприємства: Дистанційний курс [Електронний ресурс] / Дніпровський національний університет залізничного транспорту ім. академіка В. Лазаряна. Уклад.: Т.В. Тесленко. – Режим доступу:
<http://lider.diit.edu.ua/course/view.php?id=450>

12 Інформаційні ресурси

17. Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2018 р. № 430-р
18. Директива Ради Європейського співтовариства 91/440/ЄС від 29.07.91 р. Про розвиток залізниць у Європейському співтоваристві із змінами викладеними у директиві ЄС 2001/12 від 26.02.2001 р.;
19. Проект плану заходів на 2019-2021 роки з реалізації Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року
20. Бібліотека ДНУЗТ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://library.diit.edu.ua/uk>.
21. Електронний каталог бібліотеки ДНУЗТ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ecat.diit.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_12/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=DB2&P21DBN=DB2.
22. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
23. Електронний архів (репозитарій) ДУЗТ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eadnurt.diit.edu.ua/jspui/>.
24. Наука та прогрес транспорту. Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://stp.diit.edu.ua/>.
25. Збірник наукових праць Дніпропетровського національного університету ім. ак. В. Лазаряна "Проблеми економіки транспорту" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pte.diit.edu.ua/>.
26. Кулаєв Ю. Ф. Методы экономической оценки инвестиционных проектов на транспорте: Учебно-метод. пособие. – К.: Транспорт України, – 2001. – 182 с.
27. Економика железнодорожного транспорта : учебник / Н. П. Терешина, В. Г. Галабурда, М. Ф. Трихунков и др.; под ред. Н. П. Терешиной, Б. М. Лапидуса, М. Ф. Трихункова. – М.: УМЦ ЖДТ, 2006. – 801 с.
28. Кулаєв Ю. Ф. Економіка залізничного транспорту: навч.посіб./ Ю. Ф. Кулаєв.–2-е вид., переробл. і доповн.– К.: «Фенікс», 2012.– 240 с.
29. Економічна енциклопедія. Том 1.; За ред. Мочерного С. В. — К.: Видавничий центр «Академія», 2000. — 863с.
30. Економічна енциклопедія. Том 2.; За ред. Мочерного С. В. — К.: Видавничий центр «Академія», 2001. — 846с.
31. Економічна енциклопедія. Том 3.; За ред. Мочерного С. В. — К.: Видавничий центр «Академія», 2002. — 950с.

Укладач доц. Тесленко Т. В. «17» 01 2020 р.

Зав.кафедри д.е.н. Гнєнний О. М. «20» 01 2020 р.

НВ Андрашко Л. Є. «10» 02 2020 р.